

מבחן לסיום אולפן א'

חלק א' – הבנת הנקרא

(סדרה 103 – גרסה ב')
מאי 2009

משך הזמן לחלק א' : שעה ורבע

אין להשתמש בחומרי עזר

פרטים אישיים:

שם משפחה: _____ שם פרטי: _____

מספר זהות: _____

שם האולפן: _____ שם המורה: _____

מקום האולפן (שם העיר, הקיבוץ וכו'): _____

בהצלחה!

הציון: _____

כל הזכויות שמורות

ירושלים – תשס"ט

קטע ב': (10 נק' בסה"כ)

חג השבועות

חג השבועות הוא חג בן יום אחד, והוא חל 50 יום לאחר חג הפסח ב-ו' בחודש סיוון.

חג השבועות הוא אחד מ-3 ה'רגלים' (החגים) שעליהם כתוב בתורה: פסח, שבועות וסוכות. בחגים האלה מצווה (צריך) לעלות לירושלים.

לחג השבועות יש מספר שמות:

* חג השבועות – מפני שסופרים שבעה שבועות מחג הפסח עד לחג השבועות.

* חג הקציר – כי בעונה הזו קצרו (קטפו) את החיטה והביאו ממנה לבית המקדש בירושלים.

* יום הביכורים – החקלאים הביאו לבית המקדש את הפרי הראשון – הבכור שגדל באדמות שלהם.

* חג מתן תורה – לפי המסורת ביום הזה קיבלו בני ישראל את התורה.

בחג השבועות יש מספר מנהגים: מקשטים את בית הכנסת ואת הבית בפרחים ובירק. מנהג נוסף הוא להישאר ערים ולא ללכת לישון בלילה של החג כדי ללמוד תורה. למנהג הזה קוראים 'תיקון ליל שבועות'. בחג השבועות אוכלים מאכלי חלב. לפי המסורת כאשר קיבלו ישראל את התורה והבינו שאסור לאכול בשר וחלב, הם אכלו רק מאכלי חלב עד שלמדו איך להכין בשר כשר. בחג השבועות קוראים את 'מגילת רות', מפני שסיפור המגילה קרה בעונת הקציר.

יש מנהג שהתחדש בארץ ישראל והוא טקס הביכורים. ביישובים חקלאיים רבים חוגגים בשירה ובריקודים את סוף עונת הקציר ומקשטים את הכלים החקלאיים.

תרגיל: ענו על השאלות לפי הקטע:

(2 נק')

1. פרטים על חג השבועות:

תאריך החג: _____ שמות נוספים של החג: _____

(8 נק')

2. השלימו את הטבלה:

מהם המנהגים של חג השבועות	מהן הסיבות למנהגים?

קטע ג': (10 נק' בסה"כ)

ליצנות רפואית

החיוך והצחוק חשובים לחיים בריאים. קיימים מחקרים רפואיים, המראים קשר ברור בין צחוק ומצב רוח טוב לבין בריאות הגוף. הצחוק גורם להרגשה טובה, ויש לו השפעה מרגיעה. ד"ר אדמס, רופא ילדים בארצות-הברית, חשב על דרך להביא את הצחוק אל הילדים החולים. הוא הגיע לבית-החולים שלו לבוש בבגדים צבעוניים ומצחיקים כמו בתיאטרון או בקרקס, והצחיק את הילדים החולים. כך 'נולדה' הליצנות הרפואית. המטרה העיקרית של האנשים, העוסקים בליצנות רפואית היא לגרום לילדים לצחוק, ולשכוח לזמן קצר את המחלה שלהם. הצחוק עוזר להם גם להתמודד עם פחד, כאב ולחץ. הליצנים הרפואיים מצליחים, לעיתים קרובות, לשכנע את הילדים החולים לעשות דברים שאינם נעימים להם, למשל, לבלוע תרופות או לקבל זריקות. ליצנות רפואית אינה דומה לליצנות רחוב או לליצנות תיאטרון. ליצן שמגיע לבית-חולים, צריך למצוא טכניקה מתאימה, כדי לגרום לחולה ליהנות ממנו ולחייך. בנוסף לכך, הליצן אינו מופיע בפני קהל, אלא מול מספר אנשים ואפילו מול אדם אחד. פעמים רבות זוהי עבודה קשה ולא פשוטה. כיום הליצנים הרפואיים עובדים בעיקר עם ילדים, אבל הכוונה היא להשתמש בטכניקה הזאת גם לחולים מבוגרים. בארץ התחילו כבר בפרויקט למבוגרים במחלקות מסוימות. קיימות תוכניות להשתמש בליצנות רפואית גם בבתי אבות, בטיפול בחולים הסובלים מכאבים כרוניים ובנכי-צה"ל.

(2 נק' לכל תשובה נכונה)

תרגיל: ענו על השאלות **לפי הקטע:**

- (1) על מה מתבססת הליצנות הרפואית ?

- (2) איך התחילה הליצנות הרפואית ?

- (3) מהם ה"תפקידים" של הליצן הרפואי ?

- (4) מה ההבדל בין ליצנות רפואית לליצנות תיאטרון ?

- (5) בשורות 12-13 כתוב: "...הכוונה היא להשתמש בטכניקה הזאת גם לחולים מבוגרים".
על אילו קבוצות מבוגרים מדובר ?

מלחמה אבודה

במדינות רבות בעולם, בעיקר בארצות-הברית, מתנהלת "מלחמה" בלתי פוסקת בעישון ובמעשנים: בפרלמנטים ובמועצות מקומיות נחקקים חוקים נגד העישון, המגבילים אותו במקומות ציבוריים ובמקומות העבודה, והמעשנים מרגישים שהם נרדפים ומנוודים (מוֹרְחָקִים מֵהַחֲבֵרָה). פעולות חינוכיות נערכות בבתי-הספר ובאמצעי התקשורת - אך "זוהי מלחמה אבודה", כך טוען ד"ר ריצ'ארד רסטק, נירולוג ופסיכיאטר אמריקני. "האמת הפשוטה היא, שתופעת העישון הייתה ותהיה תמיד, משום שהעישון גורם למעשנים סיפוק והנאה באמצעות חלק מסוים במוח. כל הניסיונות לחסל אותו, או לחוקק חוקים נגדו נועדו לכישלון, מכיוון שלעולם לא נוכל לשנות את הפיזיולוגיה של האדם".

העישון שרד (הצליח להתקיים) במשך מאות שנים למרות ניסיונות אכזריים להפסיק אותו. כבר במאה ה-17 ברוסיה ניתנו עונשים כבדים למעשנים, כמו חיתוך שפתיים, מכות קשות, גירוש מהעיר, ועוד. אולם, כל מי שהיה ברוסיה לאחרונה, יודע שהעונשים האלה לא ממש עזרו. לפני 400 שנה קבע ג'יימס הראשון, מלך אנגליה, ש"העישון מגעיל ודוחה, מזיק למוח ומסוכן לבריאות".

מדוע, אם-כן, בכל-זאת אנשים ממשיכים לעשן?

התשובה המקובלת היא, שעישון הוא התמכרות. זה בהחלט נכון לגבי 'מעשנים כבדים', אלא שתשובה זו היא שטחית. בדיקה מעמיקה יותר מגלה, שמוח האדם מכיל קולטנים (רֶצֶפְטוֹרִים) של ניקוטין. הניקוטין הוא הכימיקל שאחראי להשפעת הטבק על המעשנים. הוא פועל על העצבים, מְאֵט (גורם לפעולה איטית) את זרימת הדם למוח, ולכן הוא יוצר תחושה של רגיעה. ייתכן מאוד, שזהו ההסבר הפיסיולוגי לכך, שהמעשנים זקוקים לסיגריה כדי "להרגיע את העצבים".

לאחרונה, מצאו חוקרי מוח הוכחות חדשות להשפעות החיוביות של הניקוטין. על-פי התוצאות של מספר מחקרים הניקוטין משפר את הזיכרון, את הריכוז ואת כושר הלמידה, ובנוסף לכך הוא מספק הגנה מפני הנזקים של מחלות אלצהיימר ופרקינסון.

ההמלצה היא, אם כך, שכולם צריכים להתחיל לעשן? - "בהחלט לא", אומר ד"ר רסטק. "אני עצמי אינני מעשן, ואינני ממליץ על עישון. הנזק שגורם העישון לריאות ולאיברים אחרים עולה בהרבה על היתרונות שלו. נזקיו של העישון אינם מסתכמים רק בסרטן הריאה. העישון גורם לנזקים כבדים לכלי הדם וללב. הוא גם פוגע בדרכי הנשימה, ועלול לגרום לאימפוטנציה ולהאצת (מהירות) הזדקנות העור. אולם ההשפעה החיובית של הניקוטין על המוח 'מבטיחה', שכל הניסיונות להפסיק את העישון לא יצליחו. עבור חלק גדול מהמעשנים הניקוטין הוא צורך שחזק מהם, והם אינם יכולים להיגמל (להפסיק) מההרגל הזה. לכן, במקום לחוקק חוקים ולתת עונשים למעשנים, עדיף להשקיע כסף וכוח אדם במחקרים, שמטרתם לפתח או למצוא חומרים חלופיים (אלטרנטיביים) לניקוטין. חומרים, שיכולים לספק את היתרונות של הניקוטין - ללא החסרונות שלו".

תרגיל: ענו על השאלות לפי הקטע:

(1) בשורה 1 כתוב: "במדינות רבות... מתנהלת "מלחמה" בלתי פוסקת בעישון..." (2 נק')

א. כיצד נלחמו בתופעת העישון בעבר? _____

ב. כיצד נלחמים בה בהווה? _____

(2) בשורה 4 כתוב: "זוהי מלחמה אבודה". (3 נק')

א. מדוע, לדעתו של ד"ר רסטק, זוהי מלחמה אבודה? _____

ב. מהי ההמלצה שלו? _____

(3) מהם יתרונות הניקוטין? (3 נק')

א. _____

ב. _____

ג. _____

(4) לאילו נזקים גורם העישון? _____

(2 נק') _____

מבחן לסיום אולפן א'

חלק ב' – לשון וכתובה

(סדרה 103 – גרסה ב')

מאי 2009

משך הזמן לחלק ב': שעה ורבע

אין להשתמש בחומרי עזר

פרטים אישיים:

שם משפחה: _____

שם פרטי: _____

מס' ת.ז.: _____

בהצלחה!

כל הזכויות שמורות

חלק 2: לשון (40 נקודות בסה"כ)

השלימו את המשפטים:

סעיף ב': (15 נק' בסה"כ)

(1) כותרת- הערב בעיתונים הייתה הטמפרטורה הנמוכה בנגב. (4 נק')

כתבו ברבים: _____ היו _____ בנגב.

(2) דני נשאר במשרד עד שעות מאוחרות. הוא צריך לסיים את הפרויקט. (4 נק')

כתבו בעבר: _____

(3) שרה האמינה, שהיא יכולה למצוא עבודה, והכול יהיה בסדר. (4 נק')

כתבו בעתיד: אם _____, הכול יהיה בסדר.

(4) השלימו את המשפט מתוך רשימת המילים למטה.

הוא _____ לא מצא עבודה. _____ כבר חודשיים הוא פונה למפעלים

באזור נתניה ומנסה להתקבל _____ עבודה. (3 נק')

באופן, ב, עדיין, עלול, ל, אף-על-פי ש...

סעיף ג': (15 נקודות בסה"כ)

(5) למרות בקשותיהן של האימהות לא הפסיקו בניהן הקטנים להשתולל ולהרעיש. (4 נק')

כתבו ביחיד: _____ לא הפסיק _____

(6) אילו היא הייתה יכולה לצאת לחופשה, הם היו נוסעים לרמת הגולן.

אם _____ (4 נק')

7) **סביל** (פסיבי): האישור על הנחה נשלח אל מר כהן על-ידי המזכירה והקנס בוטל.

כתבו בפעיל (אקטיבי): המזכירה _____ האישור על הנחה אל מר כהן.

היא _____ הקנס. (4 נק')

8) השלימו את המשפט מתוך רשימת המילים למטה.

_____ הקור העז עמדנו על פסגת החרמון והסתכלנו בנוף הנפלא, _____

השלג שהתחיל לרדת הכריח _____ להיכנס פנימה. (3 נק')

בנוסף, על אף, בלבד, אלינו, אילו, אותנו, אולם,

סעיף ד': (10 נקודות בסה"כ)

9) הרחיבו את המשפט. (4 נק')

השתמשו **בשתיים** מתוך ארבע מילות הקישור והחיבור.

המשטרה תגברה את כוחותיה לקראת האירוע...

נוסף על כך, עקב, לולא, ואילו

א. _____

ב. _____

10) **סביל** (פסיבי): הסיור למדבר יהודה יאורגן על-ידי חברת הטיולים 'טייל בישראל'. הפרטים עליו

יישלחו למטיילים הקבועים. ההרשמה לסיור תיסגר בשבוע הבא. (6 נק')

פעיל (אקטיבי): _____

חלק 3: כתיבה (30 נק' בסה"כ)

1) אתה/את מורה למוסיקה, ומעוניין/מעוניינת ללמד ילדים בשיעורים פרטיים.

(10 נק')

כתבו מודעה.

ב. "על התנהגות כזאת אני לא יכול לעבור בשתיקה..."

[illegible]